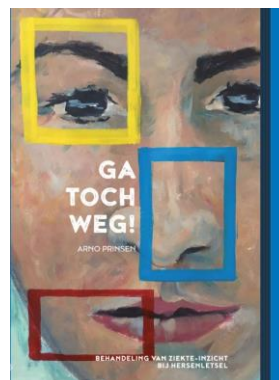

HOOI OP JE VORK

Aansluiting 'Hooi op je vork' en 'Voorbijganger, Zoeker en Klant methode'

Opgesteld door Arno Prinsen en Patty van Belle
november 2020

Aanleiding

Om mensen met NAH te begeleiden en te ondersteunen, is het belangrijk om te begrijpen wat hun behoeften en wensen zijn. Evenzeer is het van belang om te weten te komen welke impact het hersenletsel op hun leven heeft, wat dit betekent voor hun toekomstperspectief en welke ondersteuning daarbij nodig is.

Er zijn tot nu toe slechts twee methodieken die specifiek voor de zorg en ondersteuning aan mensen met NAH zijn ontwikkeld. Dit zijn Hooi op je vork (van Belle en Zadoks) en de VZK methode zoals beschreven in het boek 'Ga toch weg' (Prinsen).

In de praktijk komen er vragen hoe deze methodieken zich ten op zich van elkaar verhouden. Reden voor de auteurs om dit te bespreken en hieronder uit te leggen.

Essenties van de methodieken

- *Hooi op je vork*

Hooi op je vork is ontwikkeld met en voor mensen met NAH, naasten en professionals en brengt behoeften, wensen en de persoon met NAH levensbreed in kaart. Er wordt informatie verzameld over vroeger en nu op twaalf leefgebieden en er wordt gekeken naar de specifieke persoonlijke kenmerken zoals de copingstijl, het type hersenletsel en de mogelijkheden en beperkingen die er daardoor zijn. Er wordt samen met de persoon met NAH, de naasten en professionals in een gestructureerde dialoog een zoektocht ingegaan om de behoeften en wensen te weten te komen en vormen te vinden om deze te vervullen. Daarbij komt ook zingeving in elk onderdeel aan de orde.

- *VZK methode*

De VZK methode is een methodiek waarbij eerst een inschatting wordt gemaakt van de mate van inzicht van een persoon met hersenletsel op 7 verschillende levensgebieden. De mate van inzicht wordt onderverdeeld in 3 niveaus:

- 1ste niveau: geen ziektebesef en geen ziekte-inzicht (Voorbijganger)

- 2de niveau: wel ziektebesef en geen ziekte-inzicht (Zoeker)
- 3de niveau: wel ziektebesef en wel ziekte-inzicht (Klant)

Op basis van de mate van inzicht wordt de benadering bepaald. Inzicht is bij veel personen met hersenletsel niet van zelfsprekend en daarom is het belangrijk om hier altijd rekening mee te houden. Met behulp van de Self-Awareness in Daily Life, 3 niveaus (SADL-3) kan een inschatting gemaakt worden van de mate van inzicht per levensgebied. Vervolgens zijn er allerlei interventies die passend zijn bij de verschillende niveaus van inzicht.

Overeenkomsten en verschillen

Beide methodieken richten zich op het dagelijkse leven, het toekomstperspectief en op de begeleiding van mensen met NAH.

Hooi op je vork bestrijkt alle leefgebieden en gaat met de persoon, naasten en professionals op zoek naar de vraag achter de vraag, naar het toekomstperspectief en naar de zingeving levensbreed. Na deze inventarisatie kun je m.b.v. de SADL-3 een inschatting maken van de mate inzicht en daarmee je benadering passend maken.

VZK methode gaat dus specifiek in op het thema ziekte-inzicht. Namelijk hoe je te weten komt wat het ziekte-inzicht van de persoon met hersenletsel is en hoe je daarmee om kunt gaan in het dagelijks leven.

Hooi op je vork spreekt over leefgebieden en benoemt er twaalf. De VZK methode gaat uit van zeven levensgebieden. In het onderstaande tabel staat een overzicht welke gebieden overeenkomen en welke gebieden extra zijn bij *Hooi op je vork*.

Leefgebieden Hooi op je Vork	Levensgebieden VZK
Familie/relaties	Gezinsrelaties en familieverbanden
Sociale contacten	Vriendschappen en sociale contacten
Seksualiteit	Intimiteit & seksualiteit
Vrijtijdsbesteding	Ontspanning & eigen tijd
Werk	Werk en dagbesteding
Woonomgeving en huishouding	Woon- en leefsituatie
Financiën	Woon- en leefsituatie
Uiterlijk	Gezondheid en uiterlijk
Gezondheid	Gezondheid en uiterlijk
Toekomstzekerheid	
Onafhankelijkheid	
Levensbeschouwing	

Conclusie en advies van de auteurs:

Hooi op je vork is een methode die uitgebreid ingaat op alle facetten in het leven van de persoon met NAH.

Daar waar vragen zijn hoe om te gaan met het al dan niet aanwezig zijn van ziekte-inzicht, geeft de VZK methode meer informatie hierover en handvatten hiervoor.

Om die reden zien de auteurs *Hooi op je vork als de 'kapstok' voor de begeleiding* van mensen met NAH en is *VZK methode een belangrijke verdieping op het thema ziekte-inzicht*.